

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ

“ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΜΟΥ,” ΤΟΥ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

Μέσα 'ς τὴν πυκνὴν καταχνιὰ τῆς πεζότητος, ὅπου σέρνεται ἡ καθημερινή μας ζωὴ, μέσα 'ς τὸ δειλισμα πού γεννᾷ ἡ συναίσθησις τῆς ἀδυναμίας μας, τῆς καχεξίας, τοῦ στενοῦ κύκλου, ὅπου τόσο ἄδικα καὶ τόσο σκληρὰ ἐπεριόρισε ἡ θέλησις τῶν δυνατῶν τῆς Γῆς τὴν Ἑλληνικὴν ψυχὴν, αὐτὴ ἡ ψυχὴ, 'ς τὴ θλιβερὴ τῆς στενοχωρίας, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νὰ ζητήσῃ καὶ ναύρη παρηγορήματα νὰ τὴν σηκόνουν ἀπ' αὐτὴ τὴν ἄζωή τῆς ζωῆς, νὰ φτερόνουν τοὺς ἰδανικοὺς πόθους, πού ζοῦν ἀκόμη 'ς τὰ βάθη τῆς καὶ δὲν ἐκατόρθωσε καὶ δὲν θὰ κατορθώσῃ ποτὲ νὰ τοὺς πνίξῃ, ὅση κι' ἂν εἶναι, ἡ ἀθλιότης τῆς τωρινῆς καταστάσεως. Μία ματιὰ τῆς 'ς τὴ φοβερὴ ἱστορία τῶν ἀπελπισμένων ἀγώνων μας 'ς τὴν ἀρχὴν τοῦ αἰῶνος, 'ς τὸ Μεσολόγγι, 'ς τὴν Κλείσοβα, 'ς τὸ Μανιάκι, εἶναι ἀρκετὴ νὰ ζωντανέψῃ μέσα τῆς τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια ὅτι τὸ ἔθνος πού ἐπραξε τὰ γενναῖα ἐκεῖνα ἀνδραγαθήματα, πού ἔδειξε τόση δύναμις μέσα 'ς τὴ βαθύτατη δυστυχία, δὲν ἦταν ὄχι προωρισμένο ἀργὰ ἢ γρήγορα νὰ μὴ φανερώσῃ ὅτι ἔχει καὶ τὴ δύναμις νὰ δεχθῇ τὴν πνευματικὴν ζωὴν πού χύνει τὸ φῶς τῆς ἀπὸ αἰῶνες εἰς τὰ μέρη τῆς πολιτισμένης Εὐρώπης, νὰ τὴν δεχθῇ, νὰ τὴν κάμῃ δικήν του καὶ νὰ τὴν ἀναδώσῃ πάλι ντυμένη μετ' τὸ ἀγνὸ φέρεμα τῆς Ἑλληνικῆς σεμνότητος, πού ἂν δὲν θὰ εἶναι ἴσως ποτὲ τὸ παλαιὸ ἐκεῖνο οὐράνιο πού ὁ κόσμος λατρεύει, δὲν θὰ εἶναι ὅμως καὶ ἀνάξιο νὰ τὸ ἀναθυμίσῃ. Καὶ ἰδοὺ, σύγχρονα μετ' τὸ γιγάντιο πολεμικὸ ἀναφτέρωμα τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς, εἶδε ὁ κόσμος νὰ χαράξῃ ἓνα φῶς ἀθάμπωτο νέας ἀνατολικῆς ὠραιότητος ἀπὸ τὸ μοσχοβολισμένο νησί τῆς Ζακύνθου, εἰς τὰ ὠραῖα, τὰ δυνατὰ, τὰ ζωντανὰ ἐκεῖνα λαχταρίσματα τῆς καρδιάς ἐνὸς ἀπὸ τὰ ἑλληνικώτερα τέκνα τῆς. Τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ἠθικὴ δύναμις τῶν λαῶν φανερόνται ναὶ 'ς τὰ πολεμικὰ τοὺς ἔργα καὶ σὲ κάθε τους πράξι τῆς καθημερινῆς ζωῆς, ἀλλὰ πολὺ ἑσπερώτερα, πολὺ καθαρώτερα διατυπώνονται μετ' τὰ ἔργα, τὰ ἐμπνευσμένα ἔργα τοῦ μεγάλου ἀτόμου, πού ἡ Φύσις δὲν ἐγέννησε παρά γιὰ νὰ δείξῃ συγκεντρωμένη ὅλη τὴν ψυχικὴν δύναμις τῶν μεγάλων ομάδων, ὅλη τὴν οὐσίαν καὶ τὸ ἄνθος τῆς ἐσωτερικῆς τους ζωῆς, βγαλμένα ἀπὸ τὴ θολὴν καταχνιὰ τῶν πραγμάτων καὶ ὑψωμένα 'ς τὸν ἀτάραχον αἰθέρα τῆς Τέχνης ὅπου τοὺς πρέπει, ὅπως τὸ γλυκύτατο χά-

ραμα προβάλλει καὶ παρουσιάζεται καθαρῶτατο διαλύοντας ἀγάλη ἀγάλη καὶ σχεδὸν ἀπρονόητα τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας. Ἀπὸ ταῖς ὀλίγαις ἀλλὰ καὶ τόσο γεμάταις ζωῆ καὶ ἀθάναταις ἐκεῖναις σελίδαις τῶν στίχων τοῦ Σολωμοῦ, ὅπου ὄχι ἡ ἀπαρηγόρητη λύπη γιὰ τὰ περασμένα μεγαλεῖα τοῦ ἔθνους, ὄχι ὁ ἐλεγειακὸς θρήνος, ἀλλὰ ἡ πεποίθησις, ἡ βεβαιότης, ἡ ἀδάμαστη πίστις τοῦ Μέλλοντος, ἀναλάμπουν μετ' θάρρος ἀντάξιο καὶ ἰσόμετρο τῆς πολεμικῆς ἀνδρείας πού ἐσύντριψε τοὺς τυράννους, αἰσθανθήκαμε κι' ἐμεῖς νὰ ριζόνεται πάντοτε δυνατώτερα 'ς τὴν καρδίαν μας ἡ πίστις ὅτι τὸ Πνεῦμα, ὅσοι κι' ἂν εἶναι οἱ φραγμοὶ πού τοῦ ἐμποδίζουν τὸ δρόμο, δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ δώσῃ καὶ μεταξὺ μας ἀναλαμπαις πού δὲν θὰ συγχωροῦν πλέον τὸν παράλογο δισταγμὸν μὴν ἦταν ἓνα πλάνημα τῆς φαντασίας μας ἡ Ἀναγέννησις.

«Ὁ Ὑμνος τῆς Ἐλευθερίας, εἶπε καὶ ἔγραψε ὁ Γεώργιος Ζαλοκώστας, ἀναγάλλιασε τὸ πνεῦμα μου καὶ τὸ ἔστρεψε πρὸς τὴν Ποίησιν.» Ἄν ὅσα ποιήματα τοῦ Ζαλοκώστα εἶναι γραμμένα 'ς ἄλλη γλῶσσα παρά τὴν ἐθνικὴν δὲν θὰ ἤμποροῦσαν βέβαια ποτὲ νὰ μᾶς κάμουν νὰ ὑποπεύσωμε τέτοια σχέσι τοῦ Ζαλοκώστα, ποιὸς δὲν αἰσθάνεται ὅτι τὰ δημοτικὰ του ποιήματα, καὶ ἴσως παρά κάθε ἄλλο («τὸ Σπαθὶ καὶ ἡ Κορῶνα», μετ' τὴν ἐξευγενισμένην τους τέχνην τὴν μαρτυροῦν ὠραιότατα; Ἄλλὰ καὶ ποιὸς δὲν αἰσθάνεται ὅτι τόσο ἄλλοι πού δὲν ἀνανοήθηκαν τὸ φῶς πού εἶχε προβάλλῃ, ὄχι ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, ἀλλὰ, καθὼς εἶπε κάποιος μετ' χάρι, ἀπὸ τὴ Δύσιν τῆς Ἑλλάδος ὡς πρὸς τὴν Τέχνην, ἐχάθησαν, καὶ τὸ πνεῦμα τους, πού ἴσως ἦταν προωρισμένο ν' ἀνεβῆ καὶ ν' ἀναγαλλιάσῃ μετ' γλυκοῦς κελαιδισμοῦς ταῖς ψυχαῖς πού διψοῦσαν γιὰ τὸ τραγοῦδι, ἔμεινε χαμηλὰ γιὰ νὰ θαφθῇ ἴσως γιὰ πάντα 'ς τὴ λησμονίαν; Ἄλλ' αὐτὸ τὸ θάμνωμα 'ς τὰ μάτια, αὐτὴ ἡ δυστυχημένη τύφλα τοῦ λογισμοῦ καὶ τῆς καρδιάς, δὲν ἤμποροῦσαν νὰ εἶναι παρά προσωρινά, ἐνῶ τὸ ἀμερόληπτο πλῆθος, τὸ πλῆθος πού δὲν ἀκολουθοῦσε παρά τὴν ὁρμὴν τῆς καρδιάς, ἐδεχότου κι' ἐτραγουδοῦσε μόνον ἐκεῖνους τοὺς στίχους, ὅπου εὔρισκε ἓναν ἀντίλαλο τῆς ψυχῆς του. Τὸ Ἑλληνικὸ πνεῦμα δὲν ἤμποροῦσε νὰ μὴ παραιτήσῃ τὸ γρηγορώτερον τὸν ψευτικὸν ἐκεῖνον δρόμον, καὶ τόσο περισσότερο, ὅσο τὸ ἀνούσιο ἐκεῖνο ψέμα καὶ τῆς οὐσίας καὶ τῆς μορφῆς δὲν εἶχε κἄν τὴν ἐξωτερικὴν ἐκείνη λαμπρότητα πού ἐκατόρθωσε 'ς ἄλλαις ἐποχαῖς ἄλλων ἐθνῶν νὰ θαμπώσῃ τόσο τὰ μάτια τοῦ νοῦ, ὥστε νὰ βασιτάξῃ ἡ φαινομενικὴ ζωὴ του κἄν γιὰ ἓναν αἰῶνα. Ἐνα δυνατὸ καὶ θαρρετὸ περιγέλασμα, ὀλίγα ἀπλά καὶ ἀθῶα τραγοῦδια, πού δὲν εἶχαν κἄν τὴν ἀξίωσιν νὰ σαλεύσουν ταῖς στερεωμένας ἐκεῖναις δόξαις, ἐστάθησαν ἀρκετὰ νὰ τὸ ριζοῦν ἡ φύσις ἐξανάλαβε πάλι τὸ σκῆπτρον πού τῆς εἶχαν ἀρπάξῃ ἡ ψευτικὴ ἐθαφθῆκε ἴσως γιὰ πάντα, καί, καθὼς φαίνεται, δὲν θὰ ξανατολμήσῃ πλέον νὰ ξανάβῃ 'ς τὸ φῶς.

Καὶ μίαν γρήγορον βιαστικὴν ματιὰν 'ς τὰ δύο ἢ τρία ὕστερα χρόνια εἶναι ἀρκετὴ νὰ μᾶς καταπέσῃ ὅτι αὐτὸ τὸ μικρὸ διάστημα, ἂν δὲν ἤμπορεῖ ἀκόμη

νά ὀνομασθῆ ἑποχὴ τῆς Ἀναγεννήσεως, εἶναι βέβαια μία ἀρχὴ τῆς, ἀλλὰ μία ἀρχὴ ποῦ φαίνεται ἀπίστευτη, ἂν ὁ σοβαρὸς νοῦς τὴν συγκρίνῃ μετὰ τὴν ἀπελπιστικὴν κατάστασιν, ποῦ ὡς τὰ χθὲς ἐβασίλευε, καὶ ἂν δὲν τὴν συνδέσῃ μετὰ τὴν ἀπομονωμένην σχεδόν, ἀλλὰ σημαντικὴν καὶ ἀληθινὴν ἐργασίαν τοῦ Σολωμοῦ, τοῦ Βηλαρᾶ, τοῦ Χρηστόπουλου, τοῦ Τυπάλδου, τοῦ Ζαλοκώστα. Ἀλλὰ ἡ σημερινὴ ἔχει τὸ πλεονέκτημα ὅτι ἡ ἐνέργειά τῆς μᾶς παρουσιάζεται ὡς μία κίνησις γενικὴ, ἀμα στοχασθοῦμε ὅτι μετὰ αὐτόματον ἐνθουσιασμόν, ἀπ' ὅλα σχεδόν τὰ διάφορα μέρη τῆς Ἑλληνικῆς γῆς καὶ χωρὶς συνεννόησις, ἐφανερώθηκε ἐξαφνα ἓνα στρατόπεδο ὁλόκληρο, ὅπου καθημερινῶς περισσότεροὶ ἀραδιάζονται, ὅλοι πνεύματα ἐξαιρετὰ καὶ ζωνταναὶ φαντασίαις, ὅλοι ἐμπνευσμένοι ἀπ' ὅ,τι διαλεχτότερο ἤμπορεῖ νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν Ἑλληνικὴν ψυχὴν. Μέσα ἔς τὸ μικρὸ τοῦτο διάστημα, ἂν θὰ κρίνωμε σχετικῶς, ἔγιναν θαύματα. Θαῦμα νὰ ἀληθινόν, ἂν θυμηθοῦμε τοὺς Σούτσους καὶ τοὺς ἄλλους νεκροὺς τοῦ περασμένου καιροῦ, θέλει φανῆ ἡ ἄκρα ἀντίθεσις ποῦ παρουσιάζει ἡ ποίησις εἰς τοὺς στίχους τοῦ Δροσίνῃ, τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ Προβελέγγιου, τοῦ Ἑφταλιώτη καὶ ἄλλων, ὅπου, ἂν ποῦ καὶ ποῦ ἡ ἐξωτερικὴ τέχνη δὲν δείχεται ἴσως ἀκόμη ὠριμὴ τόσο, ὅσο ἐφάνηκε εἰς τὰ πλαστικώτερα ἔργα τοῦ Σολωμοῦ, ἢ καὶ τοῦ Πολυλά, τοῦ Μαρκορᾶ καὶ τοῦ Ζαλοκώστα, τόσο ὁμως φυσικὸν καὶ ζωντανόν εἶναι τὸ αἶσθημα, ὥστε σκεπάζει τὴν ἔλλειψιν· θαῦμα θέλει φανῆ ἡ λαχταριστὴ χάρις, ἡ Ἑλληνικὴ ζωὴ, καὶ κάποτε ἀκόμη καὶ ἡ πρωτοτυπία καὶ τοῦ νοήματος ἢ βαθύτης, εἰς τὰ διηγήματα τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ Καρκαβίτσα, τοῦ Ψυχάρη, τοῦ Πολυλά· θαύματα τέλος, ἂν συγκριθοῦν μετὰ τὰς ἀπειραὶς ἀνοῦσαις σελίδαίς ποῦ ἐγράφονταν πρὶν, ἔκαμε ἡ κριτικὴ μετὰ τὴν φωτισμένην ἐνέργειαν τοῦ Πολυλά, τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ Ψυχάρη, πολεμώντας μετὰ θάρρος καὶ μετὰ φλόγα πρωτόκουστη ἔς τὴν Ἑλλάδα τὴν πρόληψιν, βοηθώντας τὴν Τέχνην νὰ προβῆ θαρρετώτερα ἔς τὸν ἀγῶνα τῆς, φανερόντας κάποτε ὠραιότατα ὅτι αὐτὰ τὰ ὀλίγα χρόνια τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας δὲν ἐπέρασαν χωρὶς νὰ συνάξῃ τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἀπὸ τοὺς θησαυροὺς τῆς Εὐρωπαϊκῆς σοφίας ὅχι μικρὸ κεφάλαιο ἰδεῶν εἰς τὴν δυσκολώτερην ἴσως ἀπὸ τὰς φιλοσοφικαῖς ἐπιστήμας (1).

§ 2.

Ἀπ' αὐτὰ τὰ ὅχι ὀλίγα ἔργα τῆς Τέχνης, ποῦ χαρακτηρίζουν τὴν ἐξαιρετὴν τάσιν τῶν νέων μᾶς συγγραφέων εἰς τὴν Ἑλλάδα, σημαντικώτατο εἶναι

κατὰ τὴν γνώμην μᾶς ἡ ὑστερινὴ συλλογὴ ποιήσεων, ποῦ ἐδημοσιεύθη τὸν περασμένον μῆνα ἀπὸ τὸ Τυπογραφεῖο τῆς Ἑστίας, «τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου» τοῦ κ. Κ. Παλαμᾶ. Ἐγνωρίζαμε τὰ περισσότερα ποιήματα τῆς Συλλογῆς ἀπὸ τὴν Ἑστία καὶ κάποιον ἄλλο φύλλον, ὅπου τὰ εἶχαμε ἰδῆ ἓνα ἓνα καταχωρισμένα, καὶ ὁμως θὰ ὁμολογήσωμε ὅτι γιὰ νὰ ἐνοήσωμε τὸν ποιητὴν εἶχαμε ἀνάγκη νὰ τὰ ἰδοῦμε συνενωμένα, ξεχωρισμένα ἔς τὰ τέσσαρα μέρη τους, συνωδευμένα ἀπὸ τὸν Πρόλογον ποῦ τὰ διαφωτίζει. Ἀπὸ τὴν πρώτην καὶ δευτέρην σελίδα τοῦ Προλόγου, καθὼς καὶ ἀπὸ τὰς πρώταις σελίδαίς τῆς Συλλογῆς, εὐθὺς μᾶς φανερόνεται μία διάθεσις σοβαρῆ, μία θερμὴ καὶ εὐγενικὴ καὶ φωτισμένη ψυχὴ, ποῦ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ σηκωθῆ θαρρετῆ καὶ ἐλεύθερη ἀπὸ τὴν ἀθλιότητα τοῦ παρόντος, νὰ στρέψῃ ὅλον τὸν πόθον καὶ τὴν λαχτᾶρα τῆς εἰς ὅ,τι ὠραιότερον ἔχει τὸ περασμένον, ὅχι γιὰ νὰ τὸ λατρεύσῃ ἄσκοπα καὶ μετὰ ἀσθενικὰ παράπονα ἀδειανὰ καὶ ἀνώφελα, ὅχι γιὰ νὰ λησμονήσῃ τοὺς ἀδελφούς του, ἀλλὰ μάλιστα σπρωγμένη ἀπὸ τὴν γερῆ καὶ δυνατὴ ἀγάπην, ποῦ γι' αὐτοὺς αἰσθάνεται, νὰ ξυπνήσῃ μετὰ ὠραίαν ἀπάτην ἔς τὰς ἀποκαρτωμέναις ψυχαῖς τους, τοὺς γενναιότερους πόθους τοῦ Μέλλοντος. Αὐτὴ ἡ ζωντανὴ οὐσία, ποῦ εἶναι συναγμένη μετὰ καθαρὴν φιλοσοφικὴν μορφήν καὶ μετὰ τάξιν καὶ δύναμιν καὶ ἔς τοὺς στοχασμοὺς τοῦ Προλόγου, ζωογονεῖ καὶ ἐμψυχώνει σχεδόν καὶ κάθε σελίδα τῶν στίχων, ὅπου ἡ πλαστικὴ δύναμις ἡρῆε τὸν τρόπον, χωρὶς νὰ προδώσῃ, κατὰ τὴν γνώμην μᾶς, ποσῶς τὴν ἀφέλεια καὶ χάριν τῆς γλώσσας, νὰ παραστήσῃ θερμὰ ὅ,τι εὐγενικώτερον ἤμπορεῖ σήμερον ἡ Ἑλληνικὴ καρδιὰ νὰ ποθήσῃ.

Ἀναβρῦζει ἡ πλοῦσιαν πηγὴ τῆς ἐμπνεύσεως ἀπὸ τὸν οὐσιαστικὸν στίχον τοῦ Σολωμοῦ «Πάντ' ἀνοιχτὰ, πάντ' ἀγρυπνα τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου» ἢ τὸν ἀκόμη οὐσιαστικώτερον «Ἀνοιχτὰ πάντα καὶ ἀγρυπνα τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου», ὅθεν ὁ ποιητὴς ἐπῆρε τὸν ἀρμόδιον καὶ χαρακτηριστικὸν τίτλον τῆς συλλογῆς του καὶ ὅθεν παίρνουν τὸ κίνημα τὰ πρῶτα διστίχα τοῦ βιβλίου, ποῦ μετὰ γοργὴν καὶ ἀποφασιστικὴν δύναμιν σὲ σηκώνουν εὐθὺς εἰς τὴν σφαῖραν του. — Μὲς τὰ βᾶθη τῆς ψυχῆς του, ὅπου δὲν ἐδυνήθηκε νὰ φθάσῃ ἡ ταραχὴ καὶ ἀνεμοζάλη τοῦ κόσμου, ξανοίγει ὁ ποιητὴς δύο μάτια μυστικά, ποῦ δὲν φωτίζονται ἀπὸ τὸν ἥλιον ποῦ λάμπει γιὰ τὰ γήινα μάτια, ἀλλ' ἀπὸ ἄλλη πηγὴ καθαρώτερη παίρνουν τὸ φῶς τους. Καὶ βλέπει μ' ἐκεῖνα, ὅ,τι εἶναι γιὰ τ' ἄλλα μάτια ἀθώρητο, καὶ ξαντικρύζει χωραὶς μετὰ γαλήνην, μ' ἀσύγκριτη ὠμορφίαν, ποῦ δὲν θολοῦναι ἢ συγνεφιά καὶ ἡ τρικυμία τοῦ κόσμου, καὶ μ' αὐτὰ διαβάζει ἔς τὰ σκοτάδια τῆς φύσεως, καὶ βλέπει καὶ ξαναπλάττει τὰ περασμένα καὶ ξανοίγει τὸ ἀπόκρυφον μέλλον σὰν ἀστραπὴν νὰ διαβαίνῃ, καὶ αἰσθάνεται ποῦ ἡ κατοικία τῆς εἶναι ψηλότερ' ἀπὸ τ' ἀστέρια, ἔς τὸν ἔβδονον οὐρανόν, ὅπου μίαν μέρα ἐλεύθερη καὶ γοργὰ φτερωμένη θ' ἀνταμώσῃ πάλιν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν. — Ἀπὸ τὸ ζωντανόν τοῦτο προοίμιον αἰσθάνεσθ' εὐθὺς ποῦ θ' ἀνοιχθῆ ἐμπρός σου ἓνας κόσμος συμβολικὸς, ἓνα περασμένον, ὅπου θὰ γλυ-

(1) Τὰ Προλεγόμενα ἔς τὴν Ἐκδοσὶν τοῦ Σολωμοῦ, ἢ Ἀπάντησις εἰς τὴν Ἐπίκρισιν τοῦ Σ. Ζαμπέλη, ἢ Μελέταις ἔς τὴν Τρικυμίαν καὶ ἔς τὸν Ἀμλέτο καὶ ἡ Φιλολογικὴ Γλῶσσα τοῦ Πολυλά, κάποιαις σελίδαίς τῶν κριτικῶν Ἀρθρῶν τοῦ Παλαμᾶ καὶ ὁ λαμπρὸς Πρόλογός του εἰς τὰ «Μάτια τῆς Ψυχῆς», εἶναι ἀρκετὰ ν' ἀποδείξουν ὅτι αὐτὸ τὸ κεφάλαιον δὲν εἶναι τόσο φτωγόν, ὅσο ἡ συνθήκη μᾶς, νὰ καταφρονῶμε περισσότερον ἀπ' ὅ,τι πρέπει τὸν αὐτὸν μᾶς, μᾶς παρακινεῖ νὰ πιστεύωμε.

κοφέγγουν ἡ ὠραίαίς ἀχτίναίς τοῦ Μέλλοντος, μία ποίησις, κατὰ τὴν ἀξιοσημείωτην ἔκφρασι τοῦ Προλόγου, «συμβολικὴ καὶ συνθετικὴ, ποῦ θὰ παρασταίη τὴ θεία ψυχὴ τοῦ κόσμου,

ποῦ μέσα βαστοῦν καὶ τὰ λιθάρια,
ποῦ κρύβεται ἢ ἀστράφτει 'ς ὀλόκληρην τὴ φύσιν
ἀπ' τ' ἄστρα ὡς τὰ χορτάρια,

ποῦ δὲν πλέει 'ς τὴν ἐπιφάνεια τῶν πραγμάτων εὐκολονόητη, ἀλλά, καθὼς τὸ μαργαριτάρι 'ς τὸ βυθὸ τοῦ πελάγου, κρύβεται κι' αὐτὴ μέσα 'ς τὰ βάθη τῶν φαινομένων».

Καὶ φανερόνεται πρῶτη 'ς τὰ μάτια τῆς ποιητικῆς φαντασίας ἡ ξενιτεμένη Θεὰ τῆς Ὀμορφίης, ἡ Ἀφροδίτη τῆς Μήλου. Δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ τρελλὴ θεὰ, ποῦ ὁ κόσμος ὁ ξεφραντωτῆς ἐφραντάσθηκε μπετέρα τῶν μικρῶν καὶ τυφλῶν του παθῶν, δὲν εἶναι ἡ θεὰ ποῦ κατέβασε ὁ Πραξιτέλης

ἀπ' τ' ἄγια τ' ἄστρα ἐκεῖ ψηλὰ 'ς τὴν ὠμορφιὰ τῆς Φρύνης, ἀλλ' εἶναι ἡ ἀνίκητη παρθένα, κόρη τ' οὐρανοῦ μονάκριβη, ποῦ μένει ψηλότερα ἀπὸ τὰς χαραῖς, ψηλότερ' ἀπὸ τὰς λύπαις, τὸ ἄξιον ταῖρι τοῦ Ἄρεως, ἡ θεὰ τῆς ἠθικῆς ὠμορφίης, τῆς ἀνδρείας, τῆς Νίκης, ποῦ ἀντίκρουζαν οἱ ἀνδρεῖοι κι' αἰσθάνονταν γενναϊότερη τὴν ψυχὴν μὲς τὰ στήθη τους, καὶ οἱ νικηταὶ τοῦ κόσμου, οἱ Καίσαρες, 'ς τ' ὄνομά τῆς ὠρμίζονταν. Ὅταν ἔπαυσαν ἡ καρδιαὶς νὰ λαχταροῦν τὴν ὠμορφίαν τοῦ ἐπάνω κόσμου, ἀνοιξε αὐτὴ τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς τῆς κι' ἐκρύφθηκε κι' ἐχάθη, καὶ ὅταν τοῦ χωριάτη τ' ἀγνωστο λισγάρι ἐκύλησε τὴν πέτρα τοῦ τάφου τῆς κι' ἀναστήθη, βλέποντας βάρβαρη τὴ γῆ τῆς πικραμένη ἐδιάβηκε 'ς τὴ Δύσι. Μὲ πόση λαῦρα ὁ ποιητῆς, γονατιστὸς 'ς τὴ βασίλισσα ποῦ κυβερνᾷ ἄλλα βασίλεια τώρα, παρακαλεῖ τὴ θεὰ νὰ γυρίσῃ 'ς τὰ μέρη ποῦ ἐγεννήθη! καὶ πόσο ἀρμόδια δένεται μὲ τὴ δέησι ἡ ἀγάπη τῆς γλώσσας, ποῦ ἂν δὲν εἶναι ἡ γλώσσα τοῦ Πλάτωνος, ἂν δὲν τὴν λαμπρύνουν ἀκόμη οἱ ρυθμοὶ τῆς Ὀμηρικῆς ἀρμονίας, ἀλλ' ὅμως λαχταριστὴ καθὼς εἶναι, θρεμμένη μὲ τῶν Ἑλληνικῶν βουνῶν τὸν πάναγρον ἀέρα, ζωντανὴ καὶ ἀληθινή, δὲν εἶναι ποσῶς ἀγνωρῆ 'ς τ' αὐτὰ τῆς θεᾶς! καὶ πῶς ἀφθονοῦν ξεχειλίζει ἀπὸ τὴν καρδίαν τοῦ τοῦ αἰσθημα τῆς ἐλπίδος, ὅταν παρασταίνει νεκρὴ βασίλισσα τὴν Ἑλλάδα ποῦ τὴν καρτερεῖ καὶ 'ς αὐτὴν μόνην ἐλπίζει τὴ νεκρανάστασι τῆς!

Γύρισε πάλι, ὦ! γύρισε νὰ τὴν νεκραναστήσῃς!
Σὲ καρτεροῦν τὰ Κύθηρα κι' ἡ Πάφος κι' ἡ Ἀθήνα,
ἡ Σπάρτη ἡ ἀνυπόταχτη, τὸ φημισμένο τ' Ἄργος.
Θεᾶ, 'ς τὸν Ἀκροκόρινθον σὲ καρτεροῦν, καὶ πέρα
'ς τ' ἀγαπημένα σου βουνά, 'ς τὰς ἀκριβαῖς σου χώραις...
Σὲ καρτεροῦν, ὦ τί γλυκεῖά τῆς φαντασίας ἀπάτη!

Εἰς τὸ ἀκόλουθο ποίημα τῆς συλλογῆς, εἰς τὸν ὕμνον τῆς Νιόβης (ὕμνοι ἡμποροῦν νὰ ὀνομασθοῦν ὅλα τὰ σοβαρώτερα ποιήματα τοῦ κ. Παλαμά), ὁ ἀναγνώστης αἰσθάνεται τὴν ἀνατριχίλα τοῦ ὕψους.

Ἄναμσα 'ς τὸν κάμπον ἐκεῖνο τοῦ θανάτου
ποτάμι αἱματομένο γεννήθηκε καὶ πάει
τὰ δεκατρία τ' ἀδέρφια μὲ τὸ μουρμούρισμά του
θαρρεῖς θρηολογᾷ.

Καὶ δὲν τολμαεὶ κανένας πρὸς τὰ οὐράνια πλάτη
τὰ μάτια νὰ σηκώσῃ 'ς τὸ μανιωμένο ταῖρι,
γιατὶ τῶν Ἀθανάτων σκοτίνει καὶ τὸ μάτι,
ὅπως χτυπάει τὸ χέρι.

Καὶ μιὰ πηχτὴ μαυρίλα ποῦ ἀστροπελέκει κρύβει
τῆς δοξασμένης χώρας γεμίζει τὸν ἀέρα
καὶ τρέμουν 'ς τὸ παλάτι καὶ τρέμουν 'ς τὸ καλύβι
τὴ θεϊκὴ φοβέρα.

Τὸν τρόπο ποῦ σπέρνει ἡ φοβερὴ ὀργὴ τῶν θεῶν ὑψηλὴ ἀκολουθεῖ εὐθύς ἡ ἐντύπωσις τῆς στάσεως τῆς Νιόβης 'ς τὴ φοβερὴ συμφορὰ τῆς. Ἐνα παιδί, τὸ ὑστερινό, τῆς ἀπομένει, κι' ἐνῶ γέρνει ἀπὸ τὸν ἄπειρο πόνο τῆς σὰν τὸ καλάμι καὶ λυώνει σὰν λαμπάδα καὶ σπαρταράει: σὰν ψάρι, ἡ μητρικὴ ἀγάπη τῆς ἀρίνη ἀκόμη τὴ δύναμι νὰ παρακαλέσῃ τὴ μεγάλη Μητέρα τῶν Ἀθανάτων νὰ προσπέσῃ 'ς τὴν παντοδυναμία τους νὰ τῆς χαρίσουν τὴ μία, τὴν ὑστερινὴν κόρη, ἀλλὰ καὶ δὲν ξεχωρᾷ τὸν ἑαυτὸ τῆς ἡ μεγάλη βασίλισσα, δὲν ἀδικεῖ τὸ πύρινον αἷμα τῶν Τιτάνων ποῦ ρεεῖ 'ς τὰς φλέβαις τῆς.

Κι' ἄλλα ζητᾷ; Δὲν ἔχεις χορτάση ἀκόμα; Στάσου!
Ἐχεις τὰ δεκατρία κλωνάρια μου κομμένα,
κι' ἐμὲ ξεφυλλισμένη, γονατιστὴ μπροστά σου.
Θεᾶ, τ' ἀκοῦς; ἐμένα!

Ἀλλὰ ἡ θεϊκὴ ὀργὴ δὲν ἐχόρτασε: πέφτει καὶ ἡ στερνὴ τῆς κόρη αἱματοκυλισμένη 'ς τὸν κόρφο τῆς, καὶ ἡ Νιόβη πετρόνει καὶ θὰ μείνη πάντοτε πέτρα. Οὐτὲ ἡ λύρα τοῦ ἀνδρός τῆς, ποῦ ἔπνεε τὴν ψυχὴ 'ς τὰ λιθάρια νὰ κτίσουν τὰ τεῖχη, δὲν θάχῃ τὴ δύναμι ν' ἀναστήσῃ τὴν πετρωμένη καρδίαν τῆς παντέρμης μητέρας: μόνη ἀψυχη μὲς τὴν ψυχὴν τοῦ κόσμου, ποῦ ὅλα κρύβουν 'ς τὴ φύσιν, καὶ τὰ ἴδια λιθάρια, Πέτρα τῆς λύπης, ποῦ ἔπλασε ὁ πόνος, ἀλλ' ὄχι μὲ ἀνθρώπινο χέρι, ἡ αἰώνια νέκρα τῆς γιὰ τὸ λογισμό, ποῦ μὲ φρίκη τὴν ἀντικρύζει, ἔχει μίλημα ζωντανώτερο ἀπ' ὅλα τῆς Τέχνης τὰ πλάσματα. — Δύναμις, συντομία, αἰσθημα ὑψηλὸ καὶ βαθύ χαρακτηρίζουν τοῦτο τὸ ποίημα, καὶ βέβαια, ἂν ὁ ποιητῆς μας εἶχε κατορθώσῃ εἰς ὅλαις ταῖς στροφαῖς του νὰ δώσῃ τὴν ὑψηλὴν διατύπωσιν ποῦ ἐπίτυχε 'ς τὰ καλῆτερα μέρη του, θὰ ἦταν αὐτὸ ἓνα ἀπὸ τὰ πλέον ἀτίμητα πετράδια τοῦ Ἑλληνικοῦ Παρνασσού.

Δὲν λείπουν στροφαῖς ὠραίαίς εἰς τὰ ἄλλα τρία ἀκόλουθα ποιήματα, καθὼς εἰς ἐκείναις ποῦ ζευγαροῦν τὰ δύο μεγάλα ἰδανικὰ τῆς ἀνθρωπότητος, τὴν πνευματοποίησιν τῆς φύσεως, τῶν ἀρχαίων, τὴν ἀνύψωσιν 'ς τὸν οὐράνιον κόσμον, τῶν Χριστιανῶν.

Θεᾶ! 'ς τὴ γῆ κατέβασες τὸν οὐρανὸν μὲ χέρι
φωτοπεριχυμένα,

Θεε! κι' ἀνέβηκεν ἡ γῆ ψηλότερ' ἀπ' τ' ἀστέρια
πιστεύοντας Ἐσένα!

καὶ 'ς τὰς στροφαῖς τῆς Νίκης, ὅπου ἡ ἀρχαία Θεὰ φανερόνεται 'ς τὰ μάτια τοῦ Χριστιανοῦ ποιητῆ μὲ τὸ κορμὶ πλασμένο ὄχι ἀπὸ σάρκα, ἀπὸ ψυχὴ, νὰ τρέχῃ 'ς τὸ πέταμά τῆς ὄχι γιὰ νὰ στεφανώσῃ τὸ λεονταρόκαρδο στρατιωτῆ, τὸν ἐμπνευσμένο ποιητῆ, ἀλλά, σύμβολο τοῦ νέου πνευματικωτέρου ἰδανικοῦ, γιὰ νὰ δώσῃ παρηγορίαν καὶ βοήθειαν 'ς τὴ συμφορὰ, ταῖρι 'ς τὸν ἔρημον, 'ς τὸν ξένον σκέπη, δύναμι τοῦ

δειλιασμένου, νέα θρησκεία τῆς καρδιάς. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀντίθεσις τοῦ ἀρχαίου ἰδανικοῦ καὶ τοῦ νέου φανερόνεται καὶ ἐς τὴ συμβολικὴ Γέννησι τοῦ Κρίνου, ὅπου ἀπὸ τὸ χαλασμὸ ποῦ φέρνει ἡ ὄργη τῆς Θεᾶς προβάλλει ὁ εὐωδιασμένος ἀνθὸς μὲ τὰ χιονόατα φύλλα, σύμβολο τῆς Δικαιοσύνης ποῦ ἡ νέα Θρησκεία ἔσφησε τοῦ ἀναγεννημένου κόσμου βασιλίσα.

[Ἐπειτα τὸ τέλος]

Γ. ΚΑΛΟΣΓΟΥΡΟΣ

Ἡ ΖΩΗ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΥ ΑΣΗΜΑΚΗ

Ὁ κύριος Μιλτιάδης Ἀσημάκης, ὑπουργικὸς ὑπάλληλος ἐπὶ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως καὶ ἤδη ἀγνώστου ἐπαγγέλματος, ἀπεφάσισε τέλος πάντων καὶ αὐτὸς νὰ δώσῃ μίαν χορευτικὴν ἐσπερίδα εἰς τὸ σπίτι του. Ἀποκρηῆς ἦταν, εἶχαν ἓνα σωρὸ ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ ἀναβάλλῃ; Μήπως εἰς δεκαπέντε ἢ εἴκοσι ἡμέρας θὰ ἐγίνετο πλουσιώτερος; Μία ψυχὴ ποῦ θὰ βγῆ, ἄς βγῆ μιὰ ὥρα ἀρχήτερα. Αὐτὴ ἦτο ὅλη ἡ φιλοσοφία τοῦ χοροῦ τοῦ Κου Ἀσημάκη.

Τὴν Κυριακὴν ἐκεῖνην τὸ σπίτι ὅλο ἀπὸ τὸ πρῶν ἦτο εἰς ἀναστάσιον. Ὁ οἰκοδεσπότης ἔκρινε καλὸν νὰ συμπιλιωθῆ μὲ τὴν σύζυγόν του, μὲ τὴν ὁποίαν τὴν προτεραίαν εἰς τὸ ζήτημα τῶν προσκελήσεων ἤλθεν εἰς ῥῆξιν, — ὁ κ. Ἀσημάκης δὲν ἔννοοῦσε νὰ προσκαλέσῃ, παρὰ ὅσους τοὺς εἶχαν προσκαλέσει καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ σπίτια των, — καὶ ἀπὸ κοινοῦ οἱ σύζυγοι ἐφρόντιζαν διὰ τὰ τῆς ἐσπερίδος. Τοὺς ἐδοῦθη ἡ ὑπηρετρία καὶ εἰς ἀνεπίδες τῆς κυρίας Ἀσημάκη, νέος τοῦ συρμοῦ, ἀεργος, ἔνομαζόμενος Ἀλκιβιάδης, ἀλλὰ μὴ καυχώμενος παρὰ μόνον διὰ τὸ ταλὰν τὸ ὅποιον εἶχε νὰ διοργανῶν διασκεδάσεις. Ἦρχισαν λοιπὸν μὲ πυρετώδη ταχύτητα νὰ λύνουν νὰ κρεβάτια, νὰ μεταβάλλουν ὅλα τὰ δωμάτια εἰς αἰθούσας, νὰ σηκῶνουν τὰ χαλιά, νὰ ξεσκονίζου, νὰ τοποθετοῦν, νὰ διακοσμοῦν. Ἐν τῷ μεταξῷ συνέρρεον ἐκ τῶν γειτονικῶν οἰκιῶν ἐπιπλα καὶ σκεύη, καθίσματα, δίσκοι, ποτήρια, ποτηράκια καὶ φλυτζάνια. Εἶχε τὸ νοικοκυριὸν τοῦ ὁ Κος Ἀσημάκης, ἀλλὰ ποῦ νὰ φθάσῃ διὰ πενήντα πρόσωπα, ὅσους ὑπελόγιζε τοὺς προσκεκλημένους του! Συνέρρεον δὲ ἐκ τῆς ἀγορᾶς συγχρόνως καὶ τὰ διάφορα ὀψώνια, τὰ ὁποῖα ἔστελλεν ὁ κ. Ἀσημάκης ἐπιτηδὲς ἐξελθῶν, γλυκίσματα, ποτὰ, μπουμπόν, τυριά, σαλάμια, χαδιάρια καὶ φραντζόλες διὰ τὰ σάνδβιτς. Εἰς ἕκαστον δέμα, τὸ ὅποιον παρελάμβανεν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ὀψοκομιστοῦ ἢ Κου Ἀσημάκη ἔλεγε στερεοτύπως:

— Πῶ! πῶ! ἔσβυσε ὁ Μιλτιάδης μου. Τί τὰ ἤθελε ὁ εὐλόγημένος τόσα ἔξοδα! . .

— Καλὲ θειά, μὲ τὰ σωστά σου; ἀπάντα ὁ Ἀλκιβιάδης! θέλεις νάφῃς νησιτικὸν τὸν κόσμον, ποῦ θάλλῃ σὲ τὸ σπίτι σου νὰ διασκεδάσῃ;

Ἄλλ' ὁ μεγαλύτερος καυχᾶς μεταξῷ θείας καὶ ἀνεψιοῦ ἔγεινε τὸ ἀπόγευμα, μετὰ τὸ γενικὸν σιγῶσιμα τοῦ σπιτιοῦ, ὅταν ὁ τελευταῖος διέταξε τὴν ὑπηρετρίαν νὰ σηκώσῃ μερικὰ ἐπιπλα, — σεντούκια, παληὰ τραπέζια καὶ τὰ παρόμοια, τὰ ὁποῖα, ἐλλείψει χώρου εἶχον μεταφέρει ἐκ τῶν εὐπρεπισθέντων δωματίων εἰς τὸ ἄκρον τοῦ διαδρόμου, ἐκεῖ παρὰ τὸ παρᾶθρον.

— Τ' εἶν' αὐτὰ ἐδῶ; Πάρ' τα, Οὐρανία, πάρ' τα γρήγορα!

— Καὶ ποῦ νὰ τα πάῃ; εἶπεν ἡ Κου Ἀσημάκη.

— Ἐρῶ κ' ἐγὼ ποῦ νὰ τα πάῃ! ἐδῶ μονάχα δὲν μπουρουν νὰ μείνουν.

— Καὶ τί σου κάνουν ἐδῶ; Ποῖς θὰ τα ἰδῇ ἐδῶ;

— Μπα! καλὲ τί λές! σὲ διαδρόμον; ὄλος ὁ κόσμος σὲ διαδρόμον θὰ εἶνε... Καὶ τί νομίζεις, ἢ σάλες τοῦ σπιτιοῦ πρέπει μονάχα νὰν καθαρὲς καὶ συγυρισμένες; Ἀμ' ἂν ἦταν ἔτσι! Ὁ κόσμος ἀπὸ τὰ ἄλλα μέρη θὰ καταλάβῃ σὲ τί λογῆς τάξι τῶχης τὸ σπίτι σου.

— Ἀς μὲ ποῦν κακοκοικοκυρά, δὲ θέλω ἄλλες φασαρίες νὰ ζῆς... Οὐρανία! νάφῃς τὰ πράγματα ἐκεῖ ὅπως εἶνε.

— Οὐρανία, νὰ πάρῃς ἀπὸ 'δῶ τὰ πράγματα ἀμέσως!

Ἡ Οὐρανία ὑπήκουσεν εἰς τὴν εὐκολωτέραν διαταγὴν. Ἄλλ' ὁ Ἀλκιβιάδης ἤρχισε νὰ διαμαρτύρεται, νὰ λέγῃ, νὰ φωνάζῃ, ὄχι, ἔννοεῖται, χωρὶς νάνταποκρίνεται ἐναμίλλως καὶ ἡ θεία του, ἕως οὔ, μετὰ μακρὰν λογομαχίαν, εὐρέθη ὁ μέσος ὅρος καὶ ἀπεφασίσθη νάναρτηθῆ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ διαδρόμου, ἐν παραπέτασμα καὶ νὰ σκεπασθῇ οὕτως ἡ ἀσχημία. Καὶ ἂμ' ἔργον. Ὁ Ἀλκιβιάδης ἔλαβεν ἐν κλινοσκεπάσμα ἐρυθρὸν καὶ το ἐκάρφωσεν ἐκεῖ μὲ δύο καρφία ἀπὸ τὸν ἓνα τοῖχον εἰς τὸν ἄλλον.

— Τώρα μάλιστα! εἶπεν ὁ Ἀλκιβιάδης, θαυμάζω τὸ ἔργον του.

— Μιὰν ἀηδία εἶνε! ὅλο τὸ μέρος ἀπάνω ἄδειο, εἶπεν ἡ θεία.

— Καὶ ποῦ νὰ σου βροῦμε μπερντὲ νὰ φθάνῃ ὡς τὸ ταβάνι! εἶπε καὶ ἡ ὑπηρετρία.

★

Ἡ σκηνὴ τῆς κατασκευῆς τῶν σάνδβιτς ἦτο μία τῶν κωμικωτέρων. Ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν ποῦ ἔτρωγαν, ἐστρωμένη μὲ τὸ τραπεζομάνδουλον, ἔφεραν τὲς φραντζόλες καὶ τὰ λοιπὰ χρειώδη καὶ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Ἀσημάκη ἐπελήφθησαν ὅλοι τῆς κατασκευῆς. Ἐν τῷ μεταξῷ ἔτρωγον τὰ ὑπόλοιπα καὶ τὰ ψυχία τοῦ ἄρτου, τοῦ τυροῦ, τοῦ χαδιαρίου, τοῦ βουτύρου καὶ αὐτὸ ἦτο δι' ἀπόψε ὅλον τὸ δεῖπνόν των.

— Βρέ, βρέ, βρέ, τί κάνεις αὐτοῦ! ἐφώναζεν ὁ Κος Ἀσημάκης πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην, ἅμα τὸν ἔβλεπε νὰ παρεγμίζῃ πολὺ κανένα ψωμάκι. Τί, θὰ τοὺς ταῖσω γῶ σὲ τὸ σπίτι μου; Ἀπὸ λίγο, τοὺς μασκαράδες!

— Ἐχετε δίκιο, πολὺ σαλάμι ἔβαλα, ἔλεγεν ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ ἀφήρει ἐν τεμάχιον, τὸ ὅποιον ἔχαπτε, χωρὶς νὰ τον βλέπῃ ὁ θεὸς του.

Καὶ ἐτελείωσε καὶ ἡ προπαρασκευὴ αὕτη καὶ καθὲς ἀπεσύρθη διὰ νὰ ἐνδύθῃ. Πρῶτος συνεπλήρωσε τὸν καλλωπισμὸν τοῦ ὁ Ἀλκιβιάδης, ὁ ὁποῖος βγήκε εἰς τὴν σάλαν καὶ ἤρχισε νὰ ξύνη ἐν τεμάχιον κηρίου εἰς τὸ πάτωμα, διὰ νὰ τὸ κάμῃ ὀλισθηρὸν, χορευῶν συγχρόνως, ἤναψε δὲ μετὰ τοῦτο τοὺς ἐπὶ τῶν τοίχων κηροστάτες.

— Σβύστα, σβύστα, γρήγορα! ἐφώναζεν ἐκμανῆς ὁ Κος Ἀσημάκης ὅταν ἐξῆλθε, διευθετῶν τὴν ρεδιγκόταν του, καὶ εἶδε τὴν πρόωρον ἐκεῖνην φωτοχυσίαν. Ἀπὸ τότε θὰ μου καοῦν πρὶν τελειώσῃ ὁ χορὸς.

Ἐκ τούτου ἤνοιξε συζήτησις, ἂν εἶνε ὥρα νάνάψουν τὰ κηρία ἢ ὄχι, ἢ ὁποῖα παρετάθῃ — χωρὶς ἔννοεῖται νὰ τα σβύσουν, — ἕως οὔ οἱ πρῶτοι προσκεκλημένοι ἐκτύπησαν τὴν θύραν.

Ὁ Κος Ἀσημάκης ἐμόρφασε καὶ ἔτρεξε νάνοιζῃ.